

वह्नीये वणे । [मोटा डीप । आसक्त्याम् मेदि ।
 विलोमी स्त्री विणित् चोम केयो यस्याः पु० अचक्षमा०
 विलोल ति० वि+लुञ्-अच् । १चक्षुषे २विशेषसदृशे च ।
 विवर न० वि+वृ-अच् । १विद्रे अमरः २दोषे च मेदि० ।
 विवरण न० वि+वृ-ल्युट् । १व्याख्याने हला० व्याख्यान-
 मन्वव्याख्याने २पन्थभेदे च । भा० भा० टीकापञ्च-
 मादिकोपरि विवरणम् । पातञ्जलभाष्योपरि वाचस्पत्य-
 विवरणम् । कैयटोपरि नागेशकृत विवरणमित्यादि ।
 विवरनालिका स्त्री विवरयुक्तं नाचमस्यस्याः ठन् । वेणो
 (वाण) तिका० । [२मलिने च ।
 विवर्ण ति० विरुद्धो वर्णोऽस्य । १अधमे २नीचे च अमरः
 विवर्त्त पु० वि+वृत्-अञ् । १वृत्ते २समुदाये ३अपवर्त्तने
 वेदान्तोक्ते कारणात् विषमसत्ताकतया उत्पद्यमाने
 ४कार्ये च । यथा रङ्गात् रजतम् ब्रह्मणो जगत् ।
 वेदान्तिभिः विवर्त्तवाद एवाश्रितः । न परिणामवादः ।
 विवश ति० विगतो यश्चायत्तता यस्य । १असूतन्त्रे
 २व्याकुले ३अचिरवृत्त्युते मेदि० ।
 विवस्वत् पु० वि+वस+किप् अस्त्वर्थे मनुष्यस्य वः । १सूर्ये
 २अर्कहो अमरः । ३अरुणे शब्दः । ४देवे च मेदि० ।
 विवाक पु० वि+वच-संज्ञार्थं कर्त्तरि चञ् । विवेचके
 प्राग्वाक्यशब्दे पु० दृश्यम् ।
 विवाद् पु० विरुद्धो वादः । “कृपादिदायकवहे द्वयोर्वि-
 तरस्य वा । विवादे व्यवहारश्च” इत्युक्तवक्ष्ये
 व्यवहारे व्यवहारशब्दे दृश्यम् । २कलहे च ।
 विवाह पु० वि+वह-अञ् । दारपरिग्रहे तज्जनके व्या-
 पारे च । उद्वाहशब्दे उपयमशब्दे च दृश्यम् ।
 “भाष्योपलब्ध्यादकृतानं विवाहः” इति उद्वा० २पु० ।
 भार्यात्वस्योपलब्धतया निवेशः । तेन नान्योन्यप्रव-
 चरमसंस्कारो विजातीयसंस्कारो वा विवाहः” इत्यन्ये ।
 विवाहित पु० विवाहो ज तोऽस्य तार० इतच् । जात-
 विवाहे । [वाञ्छी च ।
 विवाह्य ति० वि+वह-गल्व् । १विवाहयोग्ये २विशेषेण
 विविक्र ति० वि+विच-क्त । १निर्जने २पविले अमरः
 ३असंयुक्ते च । ४कर्त्तरि-क्त । ४विवेकिनि ति० मेदि०
 ५दुर्गमायां स्त्रियां स्त्री तिका० ।
 विविध ति० विभिन्ना विधा यस्य । नानाप्रकारे ।
 विव्रीत पु० विशिष्टं वीर्यं नवादिप्रचारस्यानं दत्त । प्रचुर-
 दत्तवासादिभुक्ते हेतु । “पथि आनविव्रीतान्ते जले

दोषो न विद्यते” वाचस्पत्यकृतव्याख्याने निताचराजत्
 विवृत ति० वि+वृ-क्त । १विस्तृते मेदि० २व्याख्याते च ।
 ३लुङ्गभेदे स्त्री मेदि० ।
 विवृताच्च पुंस्त्री० विवृते अलिङ्गी यस्य अचक्षमा० । कुकुटे
 हेमच० । स्त्रियां जातित्वात् णिच्वाञ्च डीप् ।
 विवृति स्त्री वि+वृ-क्तिन् । १विस्तारे मेदि० २व्याख्याने
 च । “वाक्यस्य शेषाद्विहतेर्दन्ति” शक्त्याह्वयमानम् ।
 विवृत्ति ति० वि+वृत्-क्त । १तिथ्यं कृत्वा २प्रकटिते ३चुह-
 रोगभे स्त्री भावप्र० । “विहृतास्यां मङ्गादाहं पक्षो-
 दुम्बरसन्निभाम् । विहृतामिति तां विद्यात् पित्तोत्स-
 परिमण्डलम्” परितः शोथवतामिति शेषः” ।
 विवेक पु० वि+विच-अञ् । १याथाव्येन वस्तुसङ्ग-
 धारणे २प्रकृतिपुरुषार्थभेदज्ञाने च जटा० ।
 ३अन्योन्यधर्मेव्यवर्त्तनेन वस्तुसङ्ग-
 धारणे ४विवेकरो दृश्यः । ४विचारे ५अज्ञाद्विद्याम् मेदि० ।
 संज्ञायां कर्त्तरि चञ् । ४विचारके च प्राक्विवेकः ।
 विवेकिन् ति० वि+विच-टिङ् । विवेकशीले मेरवशब्दे
 देवसेनपुत्रभेदे पु० चाविट् ८च० ।
 विवीट् पु० वि+वह-तच् । १आजातदि २पत्नी च हेमच०
 विव्वीक पु० वि+वा-क्त तस्य शोचः स्नानम् । “नर्वाभि-
 मानादिदेऽपि विव्वीकोऽवादरमिवा” इत्युक्तवक्ष्ये
 स्त्रीणां शङ्कारभेदे ।
 विश प्रवेष्टुं पर० वक्त० चाविट् । विशति अचिञ् ।
 अधि+उपवेष्टने ।
 अभि+नि+मनसः स्थितिहेतुसंयोगभेदे आत्म-एतदर्थं आधा-
 रस्य समेता धर्ममभिविशेष्यते अन्तर्त्वात् न कर्मता । “या
 वा संज्ञा वक्षिन् यक्षिन्मभिविशते” भाष्यम् । “कृत्रि-
 दपवादविषयेऽप्युत्पन्नोऽभिविशते” आ० परिभाषा ।
 उप+आसनादौ स्थितिभेदे ।
 नि+स्थितिभेदे आत्म० “निविशते यदि मृकशिक्षा पदे” मेम०
 निर+उपभोगे “क्रोडारसं निविशतीव बाल्ये” कुमा० “निर्वेयो
 भृतिभोगयोः” अमरः “निर्विष्टविषयस्ते हः” रघु० ।
 प्र+अभ्यन्तरगमने ।
 विश पु० विश-किप् । १मनुष्ये २वैद्ये च अमरः ।
 विश न विश-क । १मनुष्ये २रायस्य । २प्रवेशकर्त्तरि ति० ।
 विश(ष)कण्ठा स्त्री विश(सं)(ः) मनुष्यादिव कण्ठो-
 ऽस्याः । वलाकायां राजनि० वनपथः वनमध्योऽप्यङ् ।
 विशङ्कट ति० वि+शङ्क-ट् । विशाके अमरः ।